Pwyllgor Addysg a Dysgu Gydol Oes

CYFLWYNIADAU GAN Y PANEL YMGYNGHOROL AR ADDYSG DROS DDATBLYGU CYNALIADWY

Diben

Diben y papur hwn yw rhoi gwybodaeth gefndir i'r Pwyllgor ar y Panel Ymgynghorol ar Addysg dros Ddatblygu Cynaliadwy, cyn i aelodau'r Panel wneud cyflwyniadau ar 22 Mai.

Crynodeb

Mae'r papur hwn yn cynnwys:

- Gwybodaeth gefndir ar paham y sefydlwyd y Panel;
- Cyfansoddiad y Panel;
- Gwaith y Panel a'i is-grwpiau;
- Materion i'w trafod gan aelodau'r Panel yng nghyfarfod y Pwyllgor.

Amseru

Bydd y papur hwn yn rhoi gwybodaeth gefndir am y Panel Ymgynghorol a'i waith, cyn 22 Mai, pan fydd aelodau'r Panel yn gwneud cyflwyniadau i'r Pwyllgor.

Cefndir

Mewn cyfarfod â'r Gweinidog ym mis Mawrth 2001, awgrymodd partneriaid y sector gwirfoddol sefydlu panel ymgynghorol i ystyried sut i hybu addysg dros ddatblygu cynaliadwy yn effeithiol mewn ysgolion ac addysg oedolion. Yr oeddent yn arbennig o bryderus na ddylid ystyried bod addysg dros ddatblygu cynaliadwy yn gyfystyr ag addysg amgylcheddol. Yn hytrach, fe ddylai ganolbwyntio ar y gyd-ddibyniaeth rhwng cymdeithas, yr economi a'r amgylchedd a dangos sut y byddai ffactorau cymdeithasol, economaidd ac amgylcheddol yn effeithio ar ei gilydd. Cytunodd y Gweinidog i sefydlu panel ymgynghorol ac ym mis Mai 2001 cyfarfu'r Panel Ymgynghorol ar Addysg dros Ddatblygu Cynaliadwy am y tro cyntaf.

Ystyriaeth

Cyfansoddiad y Panel

Yn ogystal â swyddogion y Cynulliad, mae'r Panel Ymgynghorol yn cynnwys cynrychiolwyr ystod eang o gyrff, gan gynnwys:

- ACCAC;
- Estyn;
- ELWa;
- Asiantaeth yr Amgylchedd
- Cyngor Cefn Gwlad Cymru
- Cymdeithas Llywodraeth Leol Cymru
- Oxfam Cymru
- Yr RSPB
- Gr•p Cadw Cymru'n Daclus

Gwaith y Panel

Cytunodd y Panel yn gyflym ar Gylch Gwaith a Rhaglen Waith a sefydlodd dri is-gr•p i fwrw ymlaen â'r Rhaglen Waith. Mae'r is-grwpiau yn edrych ar y canlynol ar hyn o bryd:

- Ymgorffori addysg dros ddatblygu cynaliadwy ar draws y Cwricwlwm a lledaenu arferion da rhwng ysgolion;
- Ymgorffori addysg dros ddatblygu cynaliadwy mewn addysg a hyfforddiant cychwynnol i athrawon a datblygiad proffesiynol parhaus;
- Cyfathrebu datblygu cynaliadwy ar draws y prif sectorau yng Nghymru, gan gynnwys y sector preifat, y sector gwirfoddol a'r sector addysg uwch.

Yn ogystal â gwaith yr is-grwpiau, mae'r Panel yn ystyried cynhyrchu taflen ar gyfer ysgolion, ar y cyd â'r Gweithgor ar Ddinasyddiaeth Fyd-eang. Mae'r daflen yn anelu at:

- Ddiffinio addysg dros ddatblygu cynaliadwy ac addysg dros ddinasyddiaeth fyd-eang;
- Nodi meysydd lle ceir gorgyffwrdd;
- Tanlinellu'r gwahaniaeth rhwng y ddau gysyniad.

Materion sydd i'w Cynnwys yn y Cyflwyniadau

Mae'r Pwyllgor Addysg a Dysgu Gydol Oes eisoes wedi clywed cyflwyniadau ar waith yr is-grwpiau ar y canlynol:

- Ymgorffori addysg dros ddatblygu cynaliadwy ar draws y Cwricwlwm a lledaenu arferion da rhwng ysgolion;
- Ymgorffori addysg dros ddatblygu cynaliadwy mewn addysg a hyfforddiant cychwynnol i athrawon a datblygiad proffesiynol parhaus.

Ceir adroddiad ar hynt a helynt y gwaith pwysig hwn yn y Pwyllgor hwn. Cyflwynir papur hefyd ar gyfathrebu datblygu cynaliadwy er mwyn i aelodau'r Pwyllgor ystyried rhai o'r materion y bydd y papur hwnnw yn eu codi. Yn ogystal â gwaith y tri is-gr•p, bydd aelodau'r Panel yn trafod eu cyfranogiad yn y Sioe Addysg, a phrosiectau i hybu addysg dros ddatblygu cynaliadwy, sy'n cael eu hariannu gan Lywodraeth Cynulliad Cymru.

Y Sioe Addysg

Ym marn y Panel mae'r Sioe Addysg ar 23 a 24 Mai, yn Arena Ryngwladol Caerdydd, yn gyfle rhagorol i:

- Godi ymwybyddiaeth o'i waith;
- Rhannu arferion da;
- Cael barn athrawon am y mathau o gymorth a fyddai'n ddefnyddiol iddynt wrth fwrw ymlaen ag addysg dros ddatblygu cynaliadwy.

Bydd gan y Panel stondin yn y Sioe ac fe fydd hefyd yn rhoi cyflwyniadau ar agweddau ar addysg dros ddatblygu cynaliadwy.

Ariannu Addysg dros Ddatblygu Cynaliadwy

Mae Llywodraeth Cynulliad Cymru wedi darparu £50,000 am y flwyddyn ariannol 2002-3, i ariannu prosiectau peilot arloesol sy'n ceisio:

- Ymgorffori addysg dros ddatblygu cynaliadwy yn effeithiol ar draws y cwricwlwm;
- Lledaenu arferion da mewn addysg dros ddatblygu cynaliadwy;
- Ymgorffori addysg dros ddatblygu cynaliadwy mewn addysg a hyfforddiant cychwynnol i athrawon a datblygiad proffesiynol parhaus.

Cydymffurfio

Mae Adran 10 o Ddeddf Addysg 1996 yn galluogi Cynulliad Cenedlaethol Cymru i hybu addysg pobl Cymru. Mae swyddogaethau o dan y Ddeddf hon wedi'u dirprwyo i'r Gweinidog dros Addysg a Dysgu Gydol Oes. Nid oes unrhyw faterion rheoleidd-dra na phriodoldeb.

Themâu Trawsbynciol

Â datblygu cynaliadwy y mae'r papur hwn yn ymwneud yn bennaf. Er hynny, gan fod datblygu cynaliadwy yn ymwneud â gwneud y cysylltiadau rhwng cymdeithas, yr economi a'r

amgylchedd, mae materion datblygu cynaliadwy yn effeithio ar anfantais gymdeithasol a chyfle cyfartal. Mewn cymdeithas wirioneddol cynaliadwy, ni fyddai unrhyw anfantais gymdeithasol ac anghydraddoldeb cyfle. Felly, mae gan hybu datblygu cynaliadwy oblygiadau ar gyfer pob un o'r tair thema drawsbynciol.

Casgliad

Gwahoddir y Pwyllgor Addysg a Dysgu Gydol Oes i ofyn cwestiynau a chyflwyno sylwadau ac awgrymiadau i aelodau'r panel ymgynghorol.

Alan Lansdown

Cadeirydd

Panel Ymgynghorol ar Addysg dros Ddatblygu Cynaliadwy

Yr Adran Hyfforddiant ac Addysg

Pennaeth yr Is-adran Cymorth Disgyblion

Cyswllt

Mei Lin Ng, Yr Is-adran Cymorth Disgyblion, est. 3317.